gemeente lingewaard

Aan de slag met het participatiebeleid

Februari 2024

Inhoudsopgave

Aan de slag! *3*

Wat willen we bereiken? *3*

Wat gaan we daarvoor doen? *3*

In gesprek 3

Ontwikkelen toolbox 3

Training en ontwikkeling 4

Eenduidige werkwijze & samenwerking inwonersinitiatieven en inwonersgroepen 4

Adviseren en ondersteunen 4

Uitdaagrecht & samenvoegen raadsverordening 5

Evalueren 5

Wat hebben we hiervoor nodig? *5*

Aan de slag!

In het participatiebeleid staat hoe we invulling geven aan participatie in Lingewaard. Dat gaat niet van vandaag op morgen. Daarom gebruiken we een lerende aanpak. Dit plan beschrijft hoe we al lerend het beleid gaan implementeren, wat we ervoor gaan doen en wat hiervoor nodig is.

Wat willen we bereiken?

Met het participatiebeleid Lingewaard en de eenduidige Lingewaardse participatieaanpak verbeteren we de samenwerking tussen gemeente en Lingewaarders. Door met zorgvuldige participatie betere plannen te maken, meer inzicht te krijgen in elkaars belangen, initiatieven van inwoners te stimuleren om zo de leefomgeving van inwoners verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan vanuit de gemeente werken met de Lingewaardse participatieaanpak en stimuleren ook andere initiatiefnemers dit te doen. Om inwoners, inwonersgroepen en initiatiefnemers te ondersteunen en te helpen om hun rol als initiatiefnemer of deelnemer goed in te vullen, ontwikkelen we handvatten en hulpmiddelen. Hieronder beschrijven we de activiteiten die we gaan ondernemen in het kader van de implementatie en het leren. Op basis van de gesprekken hieronder kunnen we de activiteiten nog aanscherpen en/of uitbreiden.

In gesprek

Na vaststelling door de gemeenteraad communiceren we het participatiebeleid en de Lingewaardse participatieaanpak zowel intern als extern. En gaan we in gesprek met verschillende groepen over hun betrokkenheid bij het vervolg:

- Met college en raad over de concrete invulling van hun rol bij participatieprocessen.
- Met inwonersgroepen en betrokken ambtenaren over een eenduidige werkwijze voor inwonersinitiatieven.
- Samen met inwonersgroepen vernieuwen we de afspraken rondom samenwerking.
- Met initiatiefnemers over instrumenten die hen helpen invulling te geven aan participatie en specifiek het toepassen van de Lingewaardse participatieaanpak.
- Met ambtenaren over het gebruiken van de Lingewaardse participatieaanpak en de hulpmiddelen en ontwikkeling van competenties die daarvoor (eventueel) nodig zijn.

Ontwikkelen toolbox

We ontwikkelen een toolbox met daarin hulpmiddelen om zorgvuldige participatieprocessen te organiseren op basis van de Lingewaardse participatieaanpak. In de toolbox komt in ieder geval:

- Handreiking voor inwoners, inwonersgroepen, initiatiefnemers en ambtenaren over participatie in Lingewaard. Deze publiceren we op de website en communiceren hierover richting de desbetreffende doelgroepen. Het gaat om een ‘publieksversie’ van het participatiebeleid en de Lingewaardse participatieaanpak.
- Format participatieplan: een format dat initiatiefnemers helpt een participatieplan op te stellen (in lijn met de omgevingswet). Het plan omschrijft onder andere wie er in welke fase betrokken wordt en welke participatiemiddelen kunnen worden ingezet.
- Format participatieverslag: een format voor een verslag dat aan het einde van een proces wordt opgesteld met daarin onder andere een beschrijving van het doorlopen proces, de deelnemers en de wijze waarop met de inbreng van deelnemers is omgegaan.

- Format actoren – en omgevingsimpact-analyse: voorbeelden van goede methodes om een actoren- en/of omgevingsimpact-analyse te maken. Hiermee kunnen initiatiefnemers in kaart brengen hoe groot de impact van hun initiatief is op de omgeving en wie zij bij het proces kunnen betrekken.
- Handreiking voor het toetsen van doorlopen participatieprocessen als hulpmiddel voor initiatiefnemers en de gemeentelijke organisatie.
- Overzicht van participatie-instrumenten die de gemeente en initiatiefnemers in Lingewaard kunnen inzetten om er bij een participatieproces voor te zorgen dat iedereen die dat in Lingewaard wil kan meedoen.
- Checklist evaluatie om een doorlopen participatieproces te evalueren in stap 3 van de Lingewaardse participatieaanpak.

Training en ontwikkeling

- We leren mensen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie te werken met de Lingewaardse participatieaanpak door middel van training.
- We verbinden participatie met andere opgaves zoals gebiedsgericht en projectmatig werken.
- Het verder vormgeven van de samenwerking tussen beleid voor inwonersinitiatieven, gebiedscoördinatie, omgevingswet en participatie.
- Het adviseren van directie, teammanagers, college en raad over hun rol in participatieprocessen, concrete participatie issues, maar ook trends en ontwikkelingen.
- Het trainen van medewerkers op specifieke vaardigheden, zoals het leiden van (complexe) bijeenkomsten.
- Het organiseren van intervisie voor ambtenaren die betrokken zijn bij participatieprocessen om processen en competenties van ambtenaren continu te verbeteren.

Eenduidige werkwijze & samenwerking inwonersinitiatieven en inwonersgroepen

- Samen met inwonersgroepen en ambtenaren werken we de werkwijze rondom initiatieven vanuit inwoners verder uit. Hierbij onderzoeken we de mogelijkheden om dit aan te laten sluiten bij de werkwijze voor ruimtelijke initiatieven onder de Omgevingswet.
- We gaan in gesprek met inwonersgroepen over hoe we dit participatiebeleid vertalen naar concrete afspraken en over de verdeling van de beschikbare budgetten.

Adviseren en ondersteunen

- Adviseren over participatie bij de transitie omgevingswet, intake- en omgevingstafel en bij de inhoudelijke toetsing van participatie door externe initiatiefnemers
- Het adviseren bij participatietrajecten onder andere door het (helpen) schrijven van een participatieplan, het uitvoeren van omgevingsanalyses, in beeld brengen van doelgroepen, vormgeven en begeleiden van bijeenkomsten en advies over de in te zetten middelen.
- Het begeleiden van eventueel uitbestede participatietrajecten zodat we eenduidig werken met de Lingewaardse participatieaanpak.
- Het coördineren en ondersteunen van pilots die een duidelijke link hebben met participatie zoals de agenda per kern en jongerentop.
- Het (laten) ontwikkelen van participatiemiddelen, het onderhouden en beheren van de websites www.lingewaard.nl en samen.lingewaard.nl voor wat betreft informatie over participatie bij projecten en ontwikkelingen, het (mede) vorm geven van bijeenkomsten, het helpen opstellen van vragen en antwoorden als voorbereiding of terugkoppeling van bijeenkomsten, het helpen opstellen van een participatieverslag, het (laten) schrijven van duidelijke en toegankelijke informatie in onder meer brieven en artikelen.

Uitdaagrecht & samenvoegen raadsverordening

- We onderzoeken de mogelijkheden voor het Uitdaagrecht. Op basis van de Wet versterking participatie op decentraal niveau werken we het instrument Uitdaagrecht uit. We onderzoeken of hier behoefte aan is en op welke manier we dit kunnen vormgeven.
- We onderzoeken het samenvoegen van de raadsverordening op het Inwonerinitiatief en Inwoneragendering met de participatieverordening. De gemeenteraad evalueert de raadsverordening. Daarnaast onderzoeken we of de raadsverordening, al dan niet aangepast na evaluatie, ondergebracht kan worden in de participatieverordening. Op die manier hebben we alle relevante zaken rond participatie vastgelegd in één verordening.

Evalueren

- We evalueren participatietrajecten zoals beschreven in fase 3 van de Lingewaardse participatieaanpak.
- We evalueren participatie als onderdeel van de Omgevingswet en de integrale evaluatie die hierover gepland staat.
- We evalueren en actualiseren dit participatiebeleid en participatieverordening met de uitkomsten van bovenstaande vervolgstappen.

Wat hebben we hiervoor nodig?

- Uitbreiding van de formatie met participatie-experts om dit beleid en de hieruit voortkomende acties op te kunnen pakken en uit te kunnen voeren.
- Participatie als expertise beleggen bij team communicatie.
- Het reeds beschikbaar gestelde incidenteel budget (2024) om de toolbox te ontwikkelen en mensen te leren werken met de Lingewaardse participatieaanpak. Wanneer de toolbox klaar is, hebben we meer zicht op eventuele structurele kosten om deze toolbox actueel te houden.
- Tijd en medewerking vanuit ambtenaren en teammanagers om te leren werken met deze aanpak door het volgen van onder andere training of uitleg.
- Blijvende aandacht en bewustwording vanuit alle betrokkenen dat zorgvuldige participatie belangrijk is en tijd en aandacht vraagt.
- Participatie meenemen in de projectplannen en projectbegrotingen zodat we kunnen zorgen voor voldoende budget en capaciteit om participatie binnen het project uit te kunnen voeren.
- Het bestaande budget voor wijkplatforms, inwonersparticipatie en Lingewaard Doet om uitvoering te blijven geven aan het ondersteunen van initiatieven vanuit inwoners en inwonersgroepen.

